

Maidon säännöstely.

Nyt kun maito ja kerma joutuvat erinäisillä paikkakunnilla jaettavaksi maitokortin kuponkeja vastaan, on säännöstelyn suhteen huomioidava seuraavaa:

Korttiannokset.

Maitoa jaetaan toistaiseksi yhtä maitokortin kuponkia vastaan 0.2 litraa (= 2 dl). Tämän mukaisesti saavat lapset ja erittäin raskaan työn tekijät päiväannoksena 0.6 litraa maitoa, koska he omistavat 3 korttia. Tämän lisäksi jaetaan sellaista kuluttajaa kohti, jolla on yksi maitokortti, 0.5 desilitraa 10-prosenttista kermaa. Maidon lisäksi kermaa eivät saa ostaa ne, joilla on 3 maitokorttia. Myöskään maitoa ei saa vaihtaa kermaksi eikä kermaa maidoksi. Rasvasekoitteet eli pullokermat, kuten Tarmoke, Kermoke y. m., kuuluvat säännöstelyjärjestelmään. Kuorittu maito ja piimä jäävät säännöstelyn ulkopuolelle.

Korttien rekisteröiminen.

Jotta jakelu saataisiin tapahtumaan mahdollisimman vähin häiriöin, tullaan maidon jakelussa noudattamaan n. s. suljettujakajajärjestelmää, t. s. jokainen kortin omistaja on velvollinen ostamaan maitonsa jatkuvasti määrätystä liikkeestä. Tämä on välttämätöntä senkin takia, jotta maidon mahdollisesti käydessä vieläkin vähäisemmäksi, voitaisiin mahdollisimman suurella tarkkuudella jaettavana oleva maitomäärä saada kuljetetuksi eri myymälöihin. Tämän johdosta on jokaisen vietävä korttinsa leimattavaksi siihen maitomyymälään, josta haluaa maidon ja kerman jatkuvasti ostaa.

Lapsen kortteihin, s. o. siis niiden kortteihin, jotka ovat syntyneet v. 1924 tai sen jälkeen, sekä erittäin raskaan työntekijäin kortteihin on lyötävä yksi leima tai leiman puutteessa kirjoitettava liikkeen nimi musteella. Muihin kortteihin, siis niiden henkilöiden kortteihin, joilla on vain yksi kortti, on lyötävä kaksi leimaa tai leiman puutteessa kirjoitettava liikkeen nimi kahdesti.

Sellaisella kortilla, jossa on vain yksi leima, saa ostaa ainoastaan maitoa. Kortilla, jossa on kaksi leimaa, saadaan maidon lisäksi ostaa edellämääritty määrä kermaa. Leimaus on suoritettava kortin kantaan etupuolelle.

Niillä paikkakunnilla, joilla maito joutuu säännösteltäväksi, nimittäin Helsingin kaupungissa ja maalaiskunnassa sekä Espoon, Huopalahden, Kulosaaren ja Oulunkylän kunnissa niin myös Grankullan ja Haagan kauppaloissa, on korttien rekisteröinti suoritettava lokakuun 9 päivän iltaan eli keskiviikon iltaan mennessä. Maidon ja kerman myynti maitokortteja vastaan alkaa torstai-aiamuna.

Samalla kun ruokakunnan maitokortit viedään maitomyymälään leimattavaksi, on myös rasvakortit esitettävä. Rasvakortit on sentakia esitettävä, että myyjätär näkee, milloin on kysymyksessä erittäin raskaan työn tekijän maitokortit. Silloin kun rasvakortissa ovat kirjaimet FG, on vastaavasti esitettävä kolme maitokorttia, joihin tulee siis kuhunkin yksi leima. Sekä maito- että rasvakorteissa kanta tulee olla asianomaisilla merkinnöillä varustettu. Kannassa pitää olla siis kortin haltijan suku- ja etunimet, arvo, ammatti tai toimi, syntymäaika, syntymäpaikka ja osoite.

Kortin rekisteröintiä varten on maitomyymälöihin lähetetty luetteloja, jotka myymälöiden tulee täyttää. Lomakkeeseen tulee merkitä myymälän nimi ja osoite, kunkin ruokakunnan päämiehen nimi sekä erikseen lasten korttien lukumäärä ja erikseen muiden korttien lukumäärä. Asunto-osoitesaraketta ei tarvitse täyttää. Jos myymälä ei ole saanut lomakkeita tai tarvitsee niitä lisää, saadaan niitä kansanhuoltolautakunnasta.

Kuponkien irroittaminen.

Samalla kun maitokortit rekisteröidään, on jokaisesta kortista leikattava pois 10 kuponkia. Korttiin jää tällöin jäljelle 22 kappaletta M 10-kuponkeja. Irroitettavat kupongit on leikattava

niin, että sekä vasemmanpuoleisesta että oikeanpuoleisesta M 10-kuponkirivistä irroitetaan 5 kuponkia. Nämä irroitettut kupongit tulee myymälän lähettää muiden jakelukauden kuponkien kanssa kansanhuoltolautakuntaan.

Myymälöillä on oikeus kieltäytyä myymästä muuta kuin yhtä maitokortin kuponkia vastaan päivittäin. Myymälöitä kehoitetaan menettelemään niin, että torstaina, ensimmäisenä jakelupäivänä myydään vasemmanpuoleista M 10-kuponkia vastaan, perjantaina oikeanpuoleisessa rivissä olevaa alinta M 10-kuponkia vastaan, lauantaina vastaavaa vasemmanpuoleista M 10-kuponkia vastaan jne.

Yhden tunnin aikana ennen maitomyymälöiden yleistä sulkemisaikaa saa kortin haltija ostaa maitoa tai kermaa muustakin vähittäismyymälästä kuin siitä, jonka asiakkaaksi hän on ilmoittautunut.

Kupongin irroitaa kortista myyjätär. Kuponkia ei siis saa kortin haltija irroitaa myymälään mennessään, niinkuin kortin takana olevissa ohjeissa on kehoitettu tekemään. Kerma on ostettava samalla kertaa kuin maitokin.

Vaaleanvihreää FM-korttia vastaan, johon on suurin kirjaimin painettu „sotilaskortti”, saadaan myydä sen M-kupongeja vastaan 0.2 litraa maitoa sekä 0.5 desilitraa kermaa. Kirkaanvihreällä FM-kortilla, jossa ei ole sanaa „Sotilaskortti”, ei maitoa eikä kermaa saa myydä maitomyymälästä. Viimeksi mainitut FM-kortit kelpaavat vain majoitus- ja ravitsemisliikkeissä.

Ne, jotka ovat ilmoittautuneet myymälän asiakkaiksi, saavat jättää maitokannunsa myymälään maidon mittaamista varten.

Maidon saanti majoitus- ja ravitsemisliikkeissä.

Tarjoiltaessa maitoa tai maitoa sisältäviä ruokia, kuten velliä, on kuponki irroitettava. Maitokortin kuponkia vastaan saadaan tarjoilla 0.2 l. maitoa, joka vastaa yhtä juomalasillista maitoa. Tarjoiltaessa kermaa tai maitoa kahvin kanssa ei kermasta tai maidosta mene kuponkia.

Majoitus- ja ravitsemisliikkeiden on hankittava kansanhuoltolautakunnasta lupatodistus maidon ja ostolupatodistus rasvasekoitteiden eli pullokerman ostamista varten. Tavallisen kerman ostamista varten ei lupatodistusta majoitus- ja ravitsemisliikkeille anneta. Myös laitosten on hankittava lupatodistus maidon ja kerman ostamista varten. Lautakunnat antavat todistuksia, joihin on merkitty se määrä, minkä asianomainen liike saa päivittäin ostaa. Lupatodistus on jätettävä maidon toimittajalle.

Leipomot.

Leipomot ei saa ostolupia maidon eikä kerman hankkimista varten.

Kuponkien tilitys.

Maitomyymälöiden, majoitus- ja ravitsemisliikkeiden samoin kuin laitosten yms. on lähetettävä kalenterikuukauden aikana kertyneet kupongit kansanhuoltolautakuntaan suljetussa päällyksessä. Päällykseen on merkittävä lähettäjän nimi ja osoite. Kuponkien määrää ei tarvitse siihen merkitä.

Sokeritautiset.

Sokeritautia sairastavat saavat edelleen ostaa kuohukermaa lääkärin todistuksen perusteella. Varsinaisella lääkärin todistuksella ei saa ostaa kuohukermaa, vaan on lääkärin todistus vietävä kansanhuoltolautakuntaan, joka antaa ostolupatodistuksen. Ostolupatodistukseen on merkittävä kuohukermamäärä, mikä sillä päivittäin saadaan ostaa, sekä myös myymälän nimi ja osoite. Ostolupatodistus on voimassa kolme kuukautta sen antamispäivästä lukien. Käytännössä oleviin ostolupatodistuslomakkeisiin, joihin on painettuna „voimassa yhden kuukauden”, on kansanhuoltolautakunnan muutettava voimassaoloaika kolmeksi kuukaudeksi.

